

Bruxelles, 5.8.2019.
COM(2019) 363 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU
O JAMSTVENOM FONDU ZA VANJSKA DJELOVANJA I UPRAVLJANJU NJIME
U 2018.

{SWD(2019) 314 final}

Sadržaj

1.	Uvod	2
2.	Financijsko stanje i značajne transakcije Jamstvenog fonda	3
2.1.	Financijsko stanje Jamstvenog fonda na dan 31. prosinca 2018.	3
2.2.	Značajne transakcije Fonda u 2018.	3
2.2.1.	Aktiviranje sredstava Jamstvenog fonda u 2018.	3
2.2.2.	Izdavanje rezervacija za Jamstveni fond u 2018.	3
2.3.	Značajne transakcije nakon izvještajnog datuma (na kraju ožujka 2019.).	4
3.	Nekonsolidirani financijski izvještaji Fonda	4
3.1.	Nekonsolidirano financijsko stanje na dan 31. prosinca 2018.	5
3.2.	Nekonsolidirani izvještaj o financijskom rezultatu	7
4.	Upravljanje imovinom Jamstvenog fonda	8
4.1.	Investicijska politika	8
4.2.	Rezultati i tržišna kretanja u 2018.	8
5.	Aktiviranje sredstava Jamstvenog fonda	9
6.	Naknade EIB-u	9

1. UVOD

Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 od 25. svibnja 2009. (kodificirana verzija) („Uredba”)¹ osnovan je Jamstveni fond za vanjska djelovanja („Fond”) kako bi se isplate vjerovnicima Unije mogle izvršiti ako korisnici zakasne s otplatom zajmova koje je Europska unija odobrila ili za koje jamči. U skladu s člankom 7. Uredbe Komisija je financijsko upravljanje Fondom povjerila Europskoj investicijskoj banci (EIB) na temelju sporazuma između Europske unije i EIB-a od 25. studenoga 1994. naknadno izmijenjenog 23. rujna 1996., 8. svibnja 2002., 25. veljače 2008., 9. studenoga 2010. i 28. rujna 2018.² („Sporazum”).

Člankom 8. Uredbe propisano je da Komisija za svaku financijsku godinu do 31. svibnja sljedeće godine Europskom parlamentu, Vijeću i Revizorskom sudu dostavlja izvješće o stanju Fonda i upravljanju Fondom na kraju prethodne kalendarske godine.

Ovo izvješće zajedno s radnim dokumentom službi Komisije sadržava tražene informacije. Temelji se na podacima koje je dostavio EIB u skladu sa Sporazumom.

¹ SL L 145, 10.6.2009., str. 10.; Uredbom je kodificirana i stavljena izvan snage Uredba (EZ, Euratom) br. 2728/94 od 31. listopada 1994. o osnivanju Jamstvenog fonda za vanjska djelovanja. Izmijenjena je 14. ožujka 2018. Uredbom (EU) 2018/409 Europskog parlamenta i Vijeća.

² Dodatni sporazum br. 5 Sporazumu između Europske unije i Europskog investicijskog fonda o upravljanju Jamstvenim fondom, ref. Ares(2018)5207374, 10.10.2018.

2. FINANCIJSKO STANJE I ZNAČAJNE TRANSAKCIJE JAMSTVENOG FONDA

2.1. Financijsko stanje Jamstvenog fonda na dan 31. prosinca 2018.

Ukupna vrijednost Jamstvenog fonda iznosila je 2 609 881 747,51 EUR na dan 31. prosinca 2018. (2 560 761 844,63 EUR na dan 31. prosinca 2017.) (vidjeti Prilog radnom dokumentu službi Komisije: financijski izvještaji Jamstvenog fonda koje je dostavio EIB).

Ukupna vrijednost bilance Fonda povećana je za oko 49,1 milijuna EUR u 2018. To se uglavnom objašnjava sljedećim:

Povećanja:

- doprinos iz proračuna EU-a (iznos rezervacije) u iznosu od 103,2 milijuna EUR radi usklađenja Fonda na ciljani iznos u visini od 9 % ukupnih nepodmirenih obveza,
- poslovni rezultat od financijskih operacija iznosio je 12,0 milijuna EUR.

Smanjenja:

- intervencije Fonda radi pokrića zakašnjelih plaćanja u ukupnom iznosu od 55,7 milijuna EUR,
- vrijednost portfelja smanjena je za 10,5 milijuna EUR zbog usklađenja njegove tržišne vrijednosti.

2.2. Značajne transakcije Fonda u 2018.

2.2.1. Aktiviranje sredstava Jamstvenog fonda u 2018.

Sirija

Nepodmirivanje dospjelih obveza po zajmovima koje je EIB odobrio Siriji nastavljeno je u 2018. Stoga je EIB u skladu sa sporazumima o jamstvu između EU-a i EIB-a do 31. prosinca 2018. dodatno devet puta aktivirao sredstva Jamstvenog fonda EU-a u ukupnom iznosu od 55,73 milijuna EUR (vidjeti točku 5.).

Zračna luka Enfidha (Tunis)

EIB je u 2018. naplatio 136 092,88 EUR od zajma odobrenog zračnoj luci Enfidha (Tunis) i taj je iznos uplaćen na bankovni račun Jamstvenog fonda s datumom valute 15. siječnja 2018. (vidjeti točku 5.).

2.2.2. Izdvajanje rezervacija za Jamstveni fond u 2018.

U veljači 2018. iz proračuna je u Fond preneseno 137,8 milijuna EUR, što odgovara iznosu rezervacije za 2018.

U veljači 2018. izračunan je i doprinos Fondu iz proračuna EU-a za 2019. te mu je u veljači 2019. preneseno 103,2 milijuna EUR. Taj je iznos izračunan na temelju članaka 3. i 5. Uredbe:

u članku 3. Uredbe utvrđen je ciljani iznos Fonda od 9 % ukupnih nepodmirenih obveza koje proizlaze iz svake transakcije, uvećano za sve pripadajuće neplaćene dospjele kamate.

U članku 5. Uredbe navodi se da se iznos koji se u Fond prenosi iz proračuna u godini $n + 1$ izračunava na temelju razlike između ciljane vrijednosti i vrijednosti neto imovine Fonda na kraju godine $n - 1$, izračunane na početku godine n .

Radi usklađenja Fonda na vrijednost od 9 % ukupnih nepodmirenih obveza, iznos od 103,22 milijuna EUR izračunan je na temelju nepodmirenih transakcija pokrivenih jamstvom na dan 31. prosinca 2017. i unesen u proračun EU-a za 2019. kao rezervacija za Fond. Vijeće i Europski parlament odobrili su taj iznos i priznali ga kao imovinu (potraživanje) Fonda u bilanci na dan 31. prosinca 2018.

2.3. Značajne transakcije nakon izvještajnog datuma (na kraju ožujka 2019.).

U veljači 2019. navedeni iznos rezervacije od 103,2 milijuna EUR prenesen je iz proračuna EU-a u Fond.

U siječnju i ožujku 2019. uplaćeno je ukupno 10,6 milijuna EUR aktiviranjem sredstava za obveze koje Sirija nije podmirila (3,2 milijuna EUR i 7,4 milijuna EUR, uključujući novčane kazne koje je EIB obračunao).

3. NEKONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI FONDA

Nekonsolidirani financijski izvještaji Fonda sastavljeni su za računovodstvene operacije koje nisu bile uvrštene u financijske izvještaje Fonda koje je sastavio EIB (vidi radni dokument službi) i dio su konsolidiranih financijskih izvještaja EU-a.

3.1. Nekonsolidirano finansijsko stanje na dan 31. prosinca 2018.

Bilanca – imovina

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
DUGOTRAJNA IMOVINA	2 275 342 664	2 077 970 486
Financijska imovina	2 275 342 664	2 077 970 486
KRATKOTRAJNA IMOVINA	231 316 149	344 990 638
Financijska imovina	189 758 096	120 771 792
Potraživanja	–	136 093
Novac i novčani ekvivalenti	41 558 053	224 082 753
UKUPNA IMOVINA	2 506 658 813	2 422 961 124

Bilanca – obveze

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
SREDSTVA SUBJEKATA KOJI DOPRINOSE	2 295 687 144	2 160 971 521
Doprinos Europske komisije	1 846 972 362	1 709 171 640
Revalorizacijska pričuva	12 227 192	22 700 055
Zadržana dobit	436 487 590	429 099 826
DUGOROČNE OBVEZE	159 153 609	208 033 976
Financijske rezervacije	159 153 609	208 033 976
KRATKOROČNE OBVEZE	51 818 060	53 955 627
Financijske rezervacije	50 777 871	50 408 230
Dugovanja	1 040 189	3 547 397
UKUPNA SREDSTVA SUBJEKATA KOJI DOPRINOSE + OBVEZE	2 506 658 813	2 422 961 124

Razlika od 103,2 milijuna EUR između ukupne nekonsolidirane vrijednosti bilance Fonda (2 506 658 813 EUR) i vrijednosti Fonda u financijskim izvještajima koje je sastavio EIB (2 609 881 748 EUR) uglavnom se može objasniti sljedećim stavkama:

- Nekonsolidirani financijski izvještaji uključuju sve iznose subrogirane EU-u nakon što je EIB aktivirao jamstva za plaćanje nepodmirenih obroka zajmova (dospjela dugovanja uvećana za zatezne kamate). Međutim, s obzirom na političku situaciju u Siriji ti su iznosi na temelju odluke računovodstvenog službenika Europske komisije sasvim umanjeni u financijskim izvještajima za 2018.
- Nekonsolidirani financijski izvještaji ne uključuju iznos od 103,2 milijuna EUR doprinosa iz proračuna EU-a u Fond koji je prenesen 2019. jer je izvršen prijeboj tog potraživanja odgovarajućom obvezom u konsolidiranim financijskim izvještajima Unije.
- Financijske rezervacije u iznosu od 209,9 milijuna EUR koje se odnose na preostale obroke nepodmirenih zajmova Siriji priznate su u nekonsolidiranoj bilanci za 2018.
- Aktivirana sredstva Jamstvenog fonda EIB-u (i ako je primjenjivo, naknadno naplaćeni iznosi i zatezne kamate) priznata su kao smanjenja (povećanja) neto imovine (doprinos EU-a) u financijskim izvještajima koje je sastavio EIB. U nekonsolidiranim financijskim izvještajima iznosi isplaćeni EIB-u aktiviranjem sredstava nisu oduzeti od neto imovine jer su evidentirani kao subrogirani iznosi. Ti su iznosi obračunani kao prihodi (obračunane zatezne kamate i novčane kazne, pozitivne tečajne razlike) ili rashodi (obračunane EIB-ove troškove naplate, smanjenja vrijednosti, negativne tečajne razlike). To je razlog trajne razlike između stavki neto imovine (doprinos EU-a i zadržana dobit) koje se priznaju u financijskim izvještajima koje sastavi EIB i nekonsolidiranim financijskim izvještajima koje sastavi Komisija.

3.2. Nekonsolidirani izvještaj o financijskom rezultatu

Nekonsolidirani izvještaj o financijskom rezultatu sastavlja se, kao i bilanca, radi uključenja u konsolidirane financijske izvještaje EU-a.

	2018.	2017.
Prihodi od poslovanja	2 928 446	939 062
Troškovi poslovanja	(4 876 241)	(3 834 219)
REZULTAT POSLOVANJA	(1 947 795)	(2 895 157)
Financijski prihodi	30 241 834	29 913 694
Financijski rashodi	(20 906 275)	(51 793 999)
FINANCIJSKI REZULTAT	9 335 559	(21 880 305)
POSLOVNI REZULTAT ZA GODINU	7 387 764	(24 775 462)

- Prihodi od poslovanja uključuju pozitivne tečajne razlike i saldo EIB-ovih obračunanih troškova naplate poništen u 2017. na temelju zahtjeva iz novog Sporazuma o naplati potpisanog u 2018. Novim Sporazumom više se ne predviđa plaćanje naknada za EIB-ove interne troškove naplate.
- Troškovi poslovanja većinom uključuju naknade EIB-u za upravljanje imovinom (0,9 milijuna EUR), EIB-ove vanjske troškove naplate (1,9 milijuna EUR) i dodatni iznos financijskih rezervacija za buduće nepodmirene obroke zajmova odobrenih Siriji (1,9 milijuna EUR).
- Financijski prihodi uglavnom uključuju prihode od kamata iz investicijskog portfelja (6,3 milijuna EUR), realizirane dobitke od prodaje financijske imovine (10,0 milijuna EUR) i obračunane zatezne kamate na subrogirane iznose (13,9 milijuna EUR).
- Financijski rashodi uglavnom uključuju gubitke od umanjenja vrijednosti (19,6 milijuna EUR) iznosa subrogiranih EU-u u 2018. (vidjeti točku 5.), kamatne rashode za novac i novčane ekvivalente (0,9 milijuna EUR) i realizirane gubitke od prodaje financijske imovine (0,5 milijuna EUR).

4. UPRAVLJANJE IMOVINOM JAMSTVENOG FONDA

4.1. Investicijska politika

Likvidna imovina Fonda ulaže se u skladu s načelima upravljanja iz Priloga Sporazumu o upravljanju, kako je izmijenjen³. Stoga se za monetarnu imovinu izdvajaju dostatna sredstva za pokriće kratkoročnih odljeva (do godinu dana), u omjeru koji se određuje u godišnjoj strategiji ulaganja. Preostala imovina može se raspodijeliti na srednjoročne i dugoročne instrumente, s maksimalnim dospijecem 10 godina i šest mjeseci od datuma plaćanja (srednjoročni i dugoročni portfelj).

4.2. Rezultati i tržišna kretanja u 2018.

Godinu su obilježila nestabilna kretanja prinosa na europskim tržištima fiksnih prihoda, pri čemu su stope rasle u prvom tromjesečju zbog očekivanog okončanja ESB-ove politike kvantitativnog popuštanja. Stope su zatim krajem te godine zbog usporavanja gospodarskog rasta pale na najnižu godišnju razinu. Kreditne marže blago su rasle tijekom godine, a nešto brže u prosincu s padom tržišta dionica i u očekivanju strožih monetarnih politika.

Na financijska su tržišta cijele godine utjecali čimbenici rizika navedeni u nastavku. Carine koje je uveo predsjednik Trump usporile su gospodarski rast, a inflacija je ostala niža od ciljnih vrijednosti središnjih banaka zbog niskih cijena robe i čimbenika globalizacije. Neizvjesnost pregovora o Brexitu utjecala je na financijski i poslovni sektor UK-a. Posljedice izbora u Italiji održanih u ožujku osjetile su se u svibnju, kada se razlika u prinosima talijanskih državnih obveznica u odnosu na njemačke povećala za više od 250 baznih bodova.

Monetarna politika glavnih svjetskih središnjih banaka postrožena je u 2018. Američka središnja banka (Fed) nastavila je ciklus tromjesečnog povećanja stope za 25 baznih bodova i do kraja je godine ciljanu kamatnu stopu povećala na 2,50 – 2,75 %. U okviru ESB-ove politike kvantitativnog popuštanja mjesečne neto kupnje imovine pale su u rujnu s 30 milijardi EUR na 15 milijardi EUR da bi krajem 2018. neto kupnje prestale. Glavnice dospjelih obveznica u bilanci ESB-a i dalje će se reinvestirati radi potpore tržištima. Međutim, u zadnje je vrijeme monetarna politika na obje strane Atlantika usmjerena na zaštitu od deflacije i sve je neizvjesnija. Tržište više ne očekuju daljnja povećanja Fed-ovih kamatnih stopa, a prvo povećanje kamatne stope ESB-a odgođeno je za 2020. Očekuje se da će gospodarski rast u SAD-u usporiti s 2,9 % u 2018. na 2,5 % u 2019., a u europodručju s 1,9 % na 1,4 %.

Nadalje, očekuje se da će u 2019. tržište ostati volatilno jer će neizvjesnost Brexita i usporavanje rasta utjecati na tržišne kamatne stope, koje se približavaju povijesno niskim razinama. S druge strane, kreditne marže rastu jer ekonomski ciklus u SAD-u ulazi u zrelu fazu, dok su u EU-u središnje banke završile s kupnjom imovine.

³ Izmijenjen Dodatnim sporazumom br. 1 od 23. rujna 1996., Dodatnim sporazumom br. 2 od 8. svibnja 2002., Dodatnim sporazumom br. 3 od 25. veljače 2008., Dodatnim sporazumom br. 4 od 9. studenoga 2010. i Dodatnim sporazumom br. 5 iz rujna 2018.

Rezultati portfelja Fonda prate se po tržišnoj vrijednosti (fer vrijednost). Tijekom 2018. portfelj je ostvario godišnji prinos od 0,1005 % po tržišnoj vrijednosti čime je nadmašio svoju referentnu vrijednost za +13,5 baznih bodova.

5. AKTIVIRANJE SREDSTAVA JAMSTVENOG FONDA

Sirijs

Nepodmirivanje dospjelih obveza po zajmovima koje je EIB odobrio Siriji traje od studenoga 2011. Stoga je EIB u skladu sa sporazumima o jamstvu između EU-a i EIB-a do 31. prosinca 2018. 63 puta aktivirao sredstva iz Jamstvenog fonda EU-a u ukupnom iznosu od 421,05 milijuna EUR (uključujući novčane kazne koje je EIB obračunao i naplatio).

Zračna luka Enfidha (Tunis)

EIB je u siječnju 2018. naplatio 136 092,88 EUR od zajma odobrenog zračnoj luci Enfidha (Tunis) i taj je iznos uplaćen na bankovni račun Jamstvenog fonda za vanjska djelovanja.

6. NAKNADE EIB-U

Naknade EIB-u obuhvaćaju naknade za upravljanje i naknade za troškove naplate. Naknade za upravljanje odnose se na upravljanje imovinom Fonda. Naknade za trošak naplate odnose se na EIB-ove vanjske troškove naplate potraživanja koja proizlaze iz neispunjavanja obveza pokrivenih jamstvom EU-a za EIB-ove operacije financiranja izvan Unije.

Drugim Dodatnim sporazumom Sporazumu od 8. svibnja 2002. utvrđeno je da se Bančina naknada za upravljanje izračunava primjenom degresivnih godišnjih stopa naknada na svaku tranšu sredstava Fonda. Naknada se izračunava na temelju godišnje prosječne imovine Fonda.

Bančina naknada za upravljanje u 2018. utvrđena je u iznosu od 894 626 EUR i iskazana je kao trošak u izvještaju o poslovnom rezultatu, a u bilanci kao obračunane obveze (pasiva).

Sporazumom o naplati koji su Komisija i Banka potpisale u prosincu 2018. predviđeno je da se EIB-u nadoknađuju samo vanjski (a ne više unutarnji) troškovi naplate.